

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
INSTITUTA ZA MJERITELJSTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2009. GODINU**

Broj: 01-03-08-16-1-830/10

Sarajevo, april 2010. godine

S A D R Ž A J

I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	NALAZI I PREPORUKE	5
1.	Uvod	5
2.	Postupanje po ranijim preporukama	5
3.	Sistem internih kontrola	6
4.	Budžet	6
5.	Tekući izdaci	8
6.	Kapitalni izdaci	9
III	KORESPONDENCIJA	10
	Prilog:	11
	Tabela 1. Odobreni i izvršeni budžet za 2009. godinu	

I MIŠLJENJE REVIZORA

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) i usklađenost poslovanja sa važećom zakonskom regulativom za godinu koja se završava na dan 31.12.2009. godine.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Instituta je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Pravilniku o finansijskom izvještavanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 33/07) i Pravilniku o računovodstvu budžeta institucija BiH broj 01-St4-16-1810/05. Ova odgovornost obuhvata: uspostavljanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Instituta sa važećom zakonskom regulativom.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na temelju revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH broj 12/06), INTOSAI revizijskim standardima (Službeni glasnik BiH broj 5/01) i Međunarodnim standardima revizije (ISA). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućuje da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te kako je poslovanje u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Revizija uključuje provođenje postupaka s ciljem pribavljanja revizionih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Pri procjeni rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizionih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o učinkovitosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo kako su pribavljeni revizion dokazi dovoljni i odgovarajući, te osiguravaju osnovu za mišljenje revizora.

Osnova za mišljenje sa rezervom:

1. Kao što je navedeno pod tačkom 5.5. i 6. Izvještaja, procedure javnih nabavki nisu u pojedinim slučajevima bile provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Mišljenje:

Prema našem mišljenju finansijski izvještaji Instituta prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31. decembar 2009. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Instituta u toku 2009. godine bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom, osim za napomene navedene pod tačkom 1.

Sarajevo, 21.04.2010. godine

Zamjenik generalnog revizora

Dževad Nekić

Generalni revizor

Milenko Šego

II NALAZI I PREPORUKE

1. Uvod

Pravni status Instituta reguliran je Zakonom o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH (Službeni glasnik BiH 43/2004) i Zakonom o mjeriteljstvu BiH (Službeni glasnik BiH 19/2001).

Institut kao državna naučno-stručna institucija za oblast mjeriteljstva i mjerne tehnike nadležan je da u ovim oblastima:

- priprema nacрте zakonskih akata i drugih propisa iz domena svoje nadležnosti i koordinira donošenje propisa po kojima rade institucije za mjeriteljstvo u entitetima;
- ostvaruje etalonsku bazu na nivou državnih etalona i nadzire ostvarivanje etalonske baze sekundarnih i radnih etalona;
- osigurava slijedivost mjerenja u BiH do međunarodnih etalona mjernih jedinica;
- uspostavlja, imenuje i nadzire mjeriteljske laboratorije;
- nadzire i koordinira rad službi za kontrolu predmeta od plemenitih metala;
- vrši kalibraciju i verifikaciju etalona (mjerila), referentnih materijala i opreme koje koriste institucije u entitetima za mjeriteljstvo u skladu s propisima usklađenim s preporukama i dokumentima Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (OIML);
- bavi se istraživačko-razvojnou djelatnošću, predlaže i određuje prioritete realizacije razvojnih projekata i učestvuje u međunarodnim projektima;
- izrađuje studije, strategije razvoja, projekte, analize i druge poslove u cilju izgradnje mjeriteljskog sistema u BiH i mjeriteljske laboratorijske infrastrukture;
- provodi međunarodne ugovore o suradnji u oblasti mjeriteljstva, te sudjeluje u radu međunarodnih organizacija i u njima predstavlja Bosnu i Hercegovinu.

Institut ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Sarajevu.

2. Postupanje po ranijim preporukama

Ured za reviziju je izvršio reviziju poslovanja Instituta za 2008. godinu, o čemu je sastavljen izvještaj. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti opisane u Izvještaju o reviziji Instituta za 2008. godinu i Institutu je sugerisano da ih razmotri, te da preduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljem poslovanju.

Institut je dostavio odgovor Uredu za reviziju u skladu sa članom 16. stav 3. Zakona o reviziji o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nedostataka koji su identificirani u Izvještaju o reviziji za 2008. godinu.

Osvrtom na preporuke revizije date u Izvještaju o reviziji za 2008. godinu (i preporuke date u Pismu rukovodstvu za 2009. godinu), te uvidom u preduzete aktivnosti, utvrdili smo sljedeće:

Realizacija preporuka u toku

- Sistem internih kontrola nije u cijelosti izgrađen na zadovoljavajući način jer su ponovno uočene određene slabosti i propusti, ali smo se uvjerali i da su preduzete odgovarajuće aktivnosti na poboljšanju istih (vidjeti poglavlje 3. Izvještaja);
- Planiranje budžeta nije u cijelosti izvršeno na zadovoljavajući način (vidjeti poglavlje 4. Izvještaja).

Nerealizovane preporuke

- Ponovno su uočeni određeni propusti u procedurama javnih nabavki tj. primjeni Zakona o javnim nabavkama (vidjeti poglavlje 5 i 6 Izvještaja).

3. Sistem internih kontrola¹

Revidiranjem poslovanja Instituta uočili smo kako cjelokupan sistem internih kontrola koji podrazumijeva skup postupaka i mjera koje preduzima rukovodstvo klijenta u cilju osiguranja tačnosti i pravilnosti evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima te efikasno trošenje javnog novca, nije u cijelosti razrađen i definisan na jasan i precizan način.

U cilju unapređenja sistema internih kontrola Institut je tokom 2009. godine donio novi Pravilnik o uslovima i načinu korištenja službenih vozila, Pravilnik o postupku nabavke roba, usluga i radova putem direktnog sporazuma i Odluku o korištenju službenih mobitela i fiksnih telefona.

I pored donošenja navedenih internih akata koji definišu troškove Instituta uočene primjedbe na postojeći sistem internih kontrola u Institutu odnose se na nedostatke u procesu planiranja i izvršenja budžeta, propuste u trošenju budžetskih sredstava i slabosti učinjene prilikom provođenja procedura javnih nabavki.

Nedostatak kvalitetnog sistema internih kontrola ili njegova nedovoljna primjena može imati negativan uticaj na racionalno upravljanje i poslovanje institucijom i namjensko trošenje budžetskih sredstava.

Preporuka: Revizija sugeriše nastavak dogradnje postojećeg sistema internih kontrola i dosljednu primjenu postojećih pravila i procedura. Nadalje, potrebno je kreirati takav sistem internih kontrola koji će preventivno otklanjati sve moguće slabosti i nepravilnosti.

4. Budžet

Ministarstvo finansija i trezora BiH utvrdilo je gornju granicu rashoda Institutu koja je izvedena iz Dokumenta okvirnog budžeta institucija BiH za 2009. godinu u iznosu od 2.536.000 KM.

Institut je izradio zahtjev budžeta za 2009. godinu i dostavio Ministarstvu u iznosu 2.536.000 KM na bazi 50 zaposlenih.

¹ Interna kontrola je skup postupaka koje oblikuje uprava, rukovodioci i ostali zaposlenici sa svrhom sticanja razumnog uvjerenja u pogledu postizanja ciljeva na području sljedećih kategorija: 1) efikasnost poslovanja, 2) pouzdanost finansijskog izvještavanja i 3) usklađenost s primjenjivim zakonima i propisima.

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2009. godinu odobrena budžetska sredstva Institutu za 2009. godinu iznosila su 2.016.000 KM za 50 zaposlenih od čega je planirano za tekuće izdatke 1.868.000 KM i kapitalne izdatke 148.000 KM.

Tokom 2009. godine je na osnovu mjera uštede u budžetu institucija Bosne i Hercegovine došlo do umanjjenja na stavkama bruto plaća i naknada za 3,50%, naknada troškova zaposlenih za 8% i svih operativno-materijalnih troškova za 5%, što je dovelo do umanjjenja budžeta za 81.895 KM, tako da je odobreni budžet Instituta iznosio 1.934.105 KM.

Institut je na osnovu odluke Ministarstva finansija i trezora izvršio promjenu strukture rashoda u ukupnom iznosu od 79.980 KM, na način da su za isti iznos povećani tekući izdaci, a smanjeni izdaci za nabavku opreme.

Izvršenje budžeta Instituta sa 31.12.2009. iznosilo je 1.917.083 KM što je manje od odobrenog budžeta za 17.022 KM ili što predstavlja 99% realizacije budžeta. Od toga, na tekućim izdacima izvršenje je iznosilo 1.847.079 KM, ili 99%, a na kapitalnim izdacima izvršenje je iznosilo 70.004 KM, ili 100%.

Ukupno izvršenje budžeta Instituta prikazano je u Tabeli 1 - Odobreni i izvršeni budžet za 2009. godinu u prilogu Izvještaja.

Plan rada-aktivnosti je usvojen od strane Vijeća ministara BiH 16.7.2009. godine i pripremljen je na osnovu Zakona o mjeriteljstvu BiH i Zakona o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH i predstavlja osnovni dokument za izvršenje aktivnosti Instituta. osnovaj rada Instituta u 2009. godini bili su strateški normativni dokumenti Evropske unije kojima su definisani dugoročni ciljevi razvoja ove oblasti.

Polazeći od osnovnog cilja da će Institut u veoma bliskoj budućnosti postati punopravni član evropske i svjetske mjeriteljske i stručne organizacije, Program rada Instituta za 2009. godinu je usmjeren na stvaranje preduslova za ostvaranje ovog cilja.

Ključni planski ciljevi bili su:

- aktivnosti radi približavanja punopravnom članstvu u EURAMET (Evropska asocijacija nacionalnih instituta za mjeriteljstvo).
- pripremiti i dostaviti aplikaciju za članstvo u WELMEC (Zapadno evropska kooperacija u zakonskom mjeriteljstvu).

Izvještaj o radu-aktivnostima, Iako je Institut, u skladu sa planiranim aktivnostima, postao punopravni član EURAMET-a i pridruženi član WELMEC-a, iz navedenog izvještaja je vidljivo da su u toku aktivnosti na donošenju zakona iz oblasti kontrole predmeta od plemenitih metala i zakona u okviru projekta IPA 2007, a da nisu izvršene aktivnosti koje se odnose na poboljšanje uslova radne okoline u laboratoriji za plemenite metale i referentne materijale.

Mada Izvještaj o radu Instituta nije usvojen na Vijeću ministara, iz njega je vidljivo da svi zadaci nisu realizirani i da aktivnosti Instituta nisu upotpunosti pratile Plan i program rada.

Preporuka: *Institut treba nastaviti aktivnosti na daljem unapređenju ovog procesa, obzirom da realno i optimalno planiranje osigurava dovoljno budžeta za efikasno upravljanje i ostvarivanje svih zadataka koji proizilaze iz zakonom definisanih nadležnosti Instituta.*

5. Tekući izdaci

5.1. Jubilarne nagrade za stabilnost u radu, darovi djeci: Institut je izvršio kupovinu novogodišnjih poklon paketa za djecu zaposlenih u iznosu od 2.100,00 KM.

Mišljenja smo da Institut ne može utvrditi svojim internim aktom pravo na isplatu ove vrste naknada koja nije regulisana propisima iz radnog odnosa (temeljem naknada zaposlenim), odnosno da pravo na ovakvu vrstu naknade mora biti utvrđeno (odlukom Vijeća ministara) jedinstveno za sve korisnike koji se finansiraju iz budžeta institucija BiH.

Preporuka: *u uslovima kada još uvijek nisu donesena odgovarajuća jedinstvena pravila koja treba da regulišu ovu vrstu izdataka, preporučujemo da se ne vrše isplate navedenih izdataka.*

5.2. Putni troškovi: Izdaci za putne troškove sa 31.12.2009. ostvareni su u iznosu 104.427 KM. Nalozi za službena putovanja u pojedinim slučajevima nisu pravdani u skladu sa Odlukom o načinu obračuna plaća i drugih naknada zaposlenih u Vijeću ministara BiH, ministarstvima BiH i drugim institucijama i tijelima Vijeća ministara BiH. Takođe, u pojedinim slučajevima uz putne naloge nisu prilagani pozivi organizatora za službena putovanja u inostranstvo, sa naznakom putnih troškova koje snosi organizator.

Izdaci za nabavku avionskih karata sa 31.12.2009. godine ostvareni su u iznosu 18.887 KM. Institut je Planom nabavki za 2009. godinu planirao da proceduru izbora dobavljača za nabavku avionskih karata provede Komisija za zajedničke javne nabavke za potrebe institucija BiH. Navedena Komisija je zaključila ugovor za nabavku avionskih karata, međutim utvrđeno je da je njihovom greškom izostavljen zahtjev Instituta. Poslije toga Institut nije pokrenuo proceduru izbora najpovoljnijeg ponuđača. Nabavka je vršena od dobavljača BIO TOURS. Napominjemo da ova procedura izbora nije provedena ni u prethodnoj godini.

Preporuka: *Preporučujemo Institutu da uz putne naloge prilaže pozive organizatora te da pravdanje putnih naloga vrši u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH. Takođe, Institut je dužan dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama u BiH.*

5.3. Nabavka materijala: Izdaci za nabavku materijala sa 31.12.2009. ostvareni su u iznosu 28.830 KM, od čega je za obrasce i papir, kompjuterski materijal i ostali administrativni materijal utrošeno 14.235 KM.

Ugovor o nabavci kancelarijskog materijala zaključen sa firmom Crobox d.o.o. 26.06.2008. godine važio je za budžetsku 2008. godinu, odnosno do zaključenja novog ugovora sa najpovoljnijim ponuđačem. Institut je za ovu nabavku aplicirao Komisiji za zajedničke nabavke za potrebe Institucija BiH koja do kraja 2009. godine nije izabrala najpovoljnijeg ponuđača. Institut tokom 2009. godine nije samostalno proveo proceduru pa je nabavka vršena od ranije izabranog ponuđača «Crobox» d.o.o. Sarajevo.

5.4. Izdaci za usluge prijevoza i goriva: Izdaci za usluge prijevoza i goriva ostvareni su u iznosu 11.647 KM, od čega je za troškove goriva utrošeno 8.818 KM. Institut je Planom nabavki za 2009. godinu predvidio da proceduru izbora dobavljača za nabavku goriva provede Komisija za zajedničke nabavke za potrebe institucija BiH koja do kraja godine nije provela proceduru. Nabavka goriva je vršena od dobavljača «Energopetrol» d.o.o. Sarajevo bez provođenja procedure.

5.5. Izdaci za tekuće održavanje: Izdaci za tekuće održavanje ostvareni su u iznosu 41.036 KM, od čega je za usluge popravki i održavanja opreme utrošeno 30.793 KM. Institut je 17.10.2008. zaključio Ugovor o održavanju kompjuterske opreme sa firmom BBS d.o.o. Sarajevo. U Ugovoru o održavanju kompjuterske opreme navedeno je da će isti važiti za budžetsku 2008. godinu, a najdalje do izbora najpovoljnijeg ponuđača odnosno do zaključenja novog ugovora sa najpovoljnijim ponuđačem. Planom nabavki za 2009. godinu nije predviđena nabavka ove vrste usluga te su tokom 2009. godine korištene usluge ponuđača BBS bez provođenja nove procedure za budžetsku 2009. godinu.

Takođe od ponuđača BBS je postupkom konkurentskog zahtjeva nabavljena kompjuterska oprema u iznosu 18.246,15 KM, te su na osnovu direktnog sporazuma plaćeni troškovi instalacije i konfiguracije mrežne i kompjuterske opreme u iznosu 4.493,44 KM.

Preporuka: *Institut treba voditi računa o periodu važenja ugovora i planom nabavki predvidjeti pravovremeno pokretanje procedure. Potrebno je više pažnje posvetiti planiranju potrebnih nabavki te za nabavku roba i vezanih usluga provesti jednu proceduru.*

6. Kapitalni izdaci

Nabavka opreme: Za nabavku klima uređaja u iznosu 34.744,74 KM postupkom konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda izabran je ponuđač TEHNOING d.o.o. Sarajevo. Zahtjevi za dostavu ponuda poslani su na adrese 4 ponuđača, od kojih su tri dostavila ponude. U konkurentskom zahtjevu navedeno je "robe će se dostaviti u roku od 15 dana od dana potpisivanja ugovora". Obzirom da niti jedan ponuđač nije ponudio rok isporuke koji je određen konkurentskim zahtjevom, Institut je trebao poništiti postupak u skladu sa članom 46. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka: *Institut je dužan osigurati dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavkama. Potrebno je analizirati uočene nedostatke kako se isti propusti ne bi ponavljali.*

III KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvještaja o reviziji za 2009. godinu radi dostavljanja komentara na nalaze revizije. U ostavljenom roku od 15 dana, Institut nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvještaja o reviziji.

Na osnovu toga ovaj izvještaj predstavlja konačan izvještaj dostavljen klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o reviziji.

Revizioni tim:

Vlatko Malbašić, viši revizor

Mirela Bošnjak, revizor

Enes Alić, revizor

Odobreni i izvršeni budžet za 2009. godinu

Tabela 1

R.b.	Vrsta rashoda	Odobreni budžet po zakonu	Smanjenje- mjere uštede (zahtj.MMf)	Restruktur. budžeta	Tekuća rezer.	Ukupno budžet (3+4+5+6)	Izvršenje budžeta	Razlika (7-8)	% (8/7)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci	1.868.000	-81.895	77.980	0	1.864.085	1.847.079	17.006	99
1.	Plaće zaposlenih	1.191.000	-34.685	0	0	1.156.315	1.154.816	1.499	100
2.	Naknade troškova zaposlenih	212.000	-23.960	-23.000	0	165.040	161.341	3.699	98
3.	Putni troškovi	103.000	0	8.000	0	111.000	104.427	6.573	94
4.	Izdaci telef. i pošt.usluga	15.000	0	24.000	0	39.000	38.119	881	98
5.	Izdaci za ener. i kom.usluge	28.000	0	16.000	0	44.000	42.756	1.244	97
6.	Nabavka materijala	28.000	-9.000	10.000	0	29.000	28.830	170	99
7.	Izdaci za usl.prije. i goriva	12.000	0	0	0	12.000	11.647	353	97
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	69.000	-50	52.600	0	121.550	121.500	50	100
9.	Izdaci za tekuće održavanje	49.000	-7.000	0	0	42.000	41.036	964	98
10.	Izdaci za osiguranje	4.000	-200	-2.250	0	1.550	1.538	12	99
11.	Ugovorene i druge usluge	157.000	-7.000	-7.370	0	142.630	141.069	1.561	99
II	Kapitalni izdaci	148.000	0	-77.980	0	70.020	70.004	16	100
1.	Nabavka zemljišta	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Nabavka građevina	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Nabavka opreme	148.000	0	-77.980	0	70.020	70.004	16	100
4.	Nabavka ostalih stal. sreds.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Rekonstrukcija i inves.održ.	0	0	0	0	0	0	0	0
III	Tekući grantovi	0	0	0	0	0	0	0	0
IV	Ukupan budžet	2.016.000	-81.895	0	0	1.934.105	1.917.083	17.022	99
V	Donacije¹	0	0	0	0	0	0	0	0
	UKUPAN BUDŽET SA DONACIJAMA	2.016.000	-81.895	0	0	1.934.105	1.917.083	17.022	99

	Broj zaposlenih	50				50	45	5	90
--	------------------------	-----------	--	--	--	-----------	-----------	----------	-----------